

selv, saa bør man tage ham under Armene og sige: Du er fri Borger. Kun et Diebliffs Forlegenhed har henvist Dig til Offentligheden, men vi se, at det ikke er Din Mening at vedblive at leve paa Samfundets Beføstning. Du er derfor fri Borger og kan vedblive at leve som saadan! Jeg tror, at man fremmer Selvopholdelsesdriften ved en saadan Fremgangsmaade, men derimod skader og hæmmer den i en forfærdelig Grad ved at blive ved at staa, hvor man nu staar. Den er ligeledes i Overensstemmelse med den tydske Lovgivning; det forholder sig der netop saaledes, at den Mand, som i tolv paa hinanden følgende Maaned før Valget ikke har nydt Fattigunderstøttelse, er berettiget til at optræde som Valger, og hvorfor skulde man ikke herhjemme kunne gjøre det Samme som i Tydskland? I Tydskland har man allerede Valget fra 25 Mars Alderen og hemmelig Afstemning; vi staa altsaa ogsaa der tilbage, men maaste er det nødvendigt, at vi skulle staa tilbage?

Med disse korte Bemærkninger skal jeg atter tillade mig at henlede Opmærksomheden paa Forslaget og anmode ærede Medlemmer om at være velvillig stemte ligeoverfor det og virkelig gjøre Alvor af at faae Noget ud af det. Jeg skal dog gjøre nogle almindelige Bemærkninger til Slutning og særlig fremdrage, at for Kommunernes Bedkommende, tror jeg ikke, at der kan være nogen som helst Betænkelighed ved Forslaget. Jeg tror ikke, at Kommunerne paa nogen Maade ville faae Tab derved. Ganske vist er jeg ikke deri saa sagkyndig, som maaste andre ærede Medlemmer men jeg vil dog ikke forlade denne Tanke, før jeg faar Bevis derimod. Jeg tror netop, at naar Folk først ere komne i Fælden uden at have nogen Udvei til at komme ud af den, leder det dem let til at ville leve paa Kommunens Beføstning, men aabnes der dem først en Vej til at komme ud af de elendige Forhold, de ere komne i, er jeg sikker paa, at Bestræbelserne fra det enkelte Individ's Side ville blive langt stærkere, og at man langt hellere vil arbejde hen til at komme ud af Klemmen, naar blot Lovgivningen viser en Vej dertil. Jeg tror ikke, at jeg behøver at henstille til Venstre her i Thinget noget i den Retning, idet jeg ifølge deres tidligere Standpunkt anser det for givet, at de understøtte os i dette Forslag, om ikke fuldt ud, saa tilbøjs, men jeg skal henvende mig til høire Side, fordi det er fra den Side, jeg nærmest frygter for Modstand. Det er egentlig mærkværdigt nok, at jeg kan frygte det, da det dog ikke er saa sjældent, at man ser de Herrer i deres Presse og ved

deres Moder optræde som Arbeidernes sande Venner, det siges der ikke saa sjældent, at jeg og mine Kolleger, der virkelig ere frembaarne af Arbeiderne selv til at være deres Talsmænd, kun ere rene Bevebrødsbitænd. Det er blevet sagt, at det, vi arbejde for, kun er at mele vor egen Kage, medens vi slet ikke have Noget tilovers for de Arbeidere, vi repræsentere. Og samtidig hermed bliver det sagt: Nei, kom til os, vi ere Eders gode Venner, Eders virkelige Venner, vi skulle nok hjælpe Eder, naar I trænge, men stol ikke paa de Hallunter, som kun vil mele deres egen Kage. Jeg vil sige til de Herrer paa høire Side, at vi nu i hvert Tilfælde have givet dem Leilighed til at vise deres Arbeidervenlighed, og jeg vil haabe, at de ville gjøre det. Det er gjentagne Gange sagt fra høire Side, at vi Socialdemokrater udsaa Had, Misundelse og Foragt mod andre Stænder. Det er en Feiltagelse, i ethvert Tilfælde er det ikke vor Opgave at gjøre det, men det er vor Opgave at gjøre det klart baade for de andre Stænder og særlig for de Forurettede i Samfundet, i hvilken Grad de ere forurettede, og paa hvilken Maade de burde reises. Det kan være, naar Uretfærdigheden er saa stærkt til Stede, som den er, at vi da ved at gjøre Borgerne opmærksom paa; i hvor høi Grad de ere Samfundets Stedbørn, derved komme til at vække Misundelse og en Smule Aversion imod de Bedrestillede, men det kan ikke undgaas, saaledes har det været gennem hele Samfundets Udvikling, og saaledes vil det vedblive; der er altid Folk, som ville forklare det fra deres Synspunkt, fremstille Forholdene som de ere, og det er efter min Opfattelse temmelig nødvendigt. Men naar der nu eksisterer saa stor Uretfærdighed i Samfundet, hvori Socialismen for en stor Del søger sin Næring, saa siger jeg til dem, der talde sig Arbeidernes virkelige Venner: Tag disse Uretfærdigheder bort, derved stæde de vor Fremgang, tag disse Brøst bort fra Samfundet, hvorpaa vi for en stor Del bygge vor Agitation, saa ville vi komme til at gaa mere findigt frem, end vi gjøre, saa længe vi kunne paavise de store Uretfærdigheder, der foreligge lige over for Arbeiderne. Det ligger i deres egen velforstaaede Interesse en Gang imellem at vise Retfærdighed, en Gang imellem at fjerne nogle af de blodige Uretfærdigheder, der foreligger i vort Samfund. Med disse Bemærkninger skal jeg atter anbefale Forslaget.

Rosen: Jeg vil ikke svare det ærede Medlem paa de sidste Udtalelser, han fremkom med, idet jeg ikke vil komme ind paa de almindelige sociale Spørgsmaal, men jeg